

„ÎNTÂLNIREA ORTODOXIEI ȘI A IUDAISMULUI CU MODERNITATEA”

A patra întrunire academică dintre Ortodoxie și Iudaism

Ma’aleh HaChamisha, Israel

13 - 16 Decembrie 1998

Comunicat¹

Tema celei de a patra întruniri academice dintre creștinii ortodocși și Iudaism a fost „Întâlnirea Creștinismului Ortodox și a Iudaismului cu Modernitatea”. Dialogul a avut loc sub auspiciile Comitetului Internațional pentru Consultări Interreligioase și al Centrului Ortodox al Patriarhatului Ecumenic.

Adunarea a adus împreună aproximativ patruzeci de delegați și un număr de observatori din Belgia, Bosnia Herțegovina, Bulgaria, Franța, Georgia, Grecia, Israel, Italia, România, Rusia, Elveția, Ucraina, Statele Unite, Regatul Unit și Iugoslavia. Consultările interreligioase au fost organizate de Congresul Mondial Evreiesc (Israel) în cooperare cu Consiliul Interreligios Evreiesc și cu suportul Ministerului Israelian pentru Afaceri Externe.

Lucrările au fost prezidate de Eminența Sa Mitropolitul Damaskinos Papandreou (Mitropolit al Elveției) și de Dr. Gerhart M. Riegner (Vice-Președinte de Onoare al Congresului Evreiesc Mondial), care au condus o mică delegație, care s-a întâlnit cu președintele statului Israel, Ezer Weizman, la reședința sa oficială din Ierusalim.

La deschiderea întrunirii a fost primit un mesaj de susținere de la Preasfinția Sa Bartolomeu I Patriarhul Ecumenic. Delarația scrisă a Patriarhului Ecumenic oferea suportul său pentru consultațiile interreligioase și afirma că „dialogul nu este purtat pentru a convinge una dintre părți să se convertească la religia celeilalte, ci pentru a consolida cooperarea calmă și pașnică dintre oameni, astfel încât conștiințele ambelor părți să poată să aleagă liber credința care îi atrage spre responsabilitatea personală.” Fericirea Sa, Patriarhul Ierusalimului, Diodoros I, a transmis binecuvântările sale și urările de bine pentru succesul conferinței.

În ședința de deschidere Jakob Finci, președintele comunității evreiești din Bosnia-Herzegovina, a vorbit despre exemplul inspirator al organizației Benevolencija² în timpul

¹ Această traducere a fost posibilă datorită unui proiect de cercetare al Ministerului Educației, Cercetării și Inovării, CNCS - UEFISCDI, numărul PN-III-P4-ID-PCE-2016-0699, din cadrul PNCDI III.

colapsului fostei Iugoslavii. În timpul războiului aceeași organizație evreiască a furnizat ajutor esențial miilor de persoane indiferent de apartenența lor religioasă.

Tema consultației a fost analizată prin concentrarea pe patru subiecte, fiecare fiind tratat de către un referent din tradiția ortodoxă, respectiv evreiască, în fiecare caz urmând lungi discuții. Primul subiect a fost „Naționalismul și fundamentalismul religios în societatea modernă secularizată”, pe marginea căruia Mitropolitul Damaskinos (Geneva) și Rabinul David Rosen (Ierusalim) au susținut referate. În perspectiva sa ortodoxă, Mitropolitul a oferit două principii, care ar putea fi susținute de ambele religii:

„Totala și necondiționată garantare constituțională și legislativă a deplinei libertăți a conștiinței religioase și a libertății religioase pentru toți cetățenii, indiferent de apartenența religioasă a majorității credincioșilor și

Protecția legislativă a egalității în fața legii și a tuturor drepturilor sociale recunoscute internațional ca „celeilalte” religii, în contextul diversificării progresive a compoziției pluraliste a societăților din aproape toate statele moderne.”³

Conferința a adoptat aceste principii.

Al doilea subiect a fost „Drepturile omului și libertatea religioasă în statele moderne”, pentru care au prezentat analize Prof. Mikhail Chlenov (Moscova) și Prof. Vlassios Fidas (Atena). Eminentă Sa Episcopul Irineos Bulovic (Serbia) și Prof. Michael Zvi Nahorai (Ierusalim) au abordat tema „Confruntările religioase și năzuința spre pace”. Cea ce a patra temă, „Sistemele de educație moderne și vechile prejudecăți religioase”, a fost analizată de Rabinul Dr. Norman Solomon (Oxford) și de Youry Tabak (Moscova).

Pentru a oferi o perspectivă asupra stadiului dialogului interreligios dintre Iudaism și Creștinismul Ortodox la nivel mondial, au fost prezentate rapoarte de către reprezentanți din Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Georgia, Grecia, România, Rusia, Ucraina, Regatul Unit, Statele Unite și Iugoslavia. Rapoartele au examinat nivelul cooperării și problemele întâmpinate în purtarea dialogului. Plecând de la constatarea lipsei generale de dialog stabil și continuu, întrunirea a căzut de acord că este nevoie să fie instituite structuri pentru consultări

² Organizația evreiască și radio-ul Benevolencia au avut un rol unic și determinant în timpul războiului din Bosnia-Herzegovina între anii 1992-95. Ea a oferit sprijin umanitar celor aflați în suferință indiferent de originea etnică și apartenența or religioasă. (n. ed.)

³ Subliniem aici că inspirația acestor două principii își are originea în Declarația Drepturilor Omului, 1948. (n. ed.)

interreligioase continue la toate nivelurile. Întrunirea a condamnat din nou cu tărie antisemitismul și și-a exprimat îngrijorarea serioasă referitoare la reapariția focarelor de antisemitism într-o serie de state.

Participanții creștin-ortodocși au pregătit un răspuns la criticile exprimate în consulatările precedente – dar și cea actuală - referitoare la faptul că anumite texte liturgice conțin prejudecăți antiiudaice. Răspunsul creștin-ortodox a precizat că orice interpretare, care conține vreun element antievreiesc este evitată și că imnele nu au cultivat o atitudine polemică față de Iudaism. În orice caz, răspunsul a tras concluzia că „aceasta este ceea ce putem spune deocamdată, fără ca asta să însemne că acesta a fost cuvântul nostru final pe acest subiect. Deși aceste texte au o natură simbolică, problema rămâne de cea mai mare acuitate în conștiința noastră și ne preocupă pentru că vă preocupă pe voi. Timpul ar putea probabil să furnizeze alte perspective.”

Consultarea a fost un pas înainte în îmbunătățirea respectului reciproc. Ambele grupuri au sarcina de a înțelege alteritatea religioasă în termenii înțelegerii de sine a celuilalt.

Sursa:

Traducător: Marian Pătru

© Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu/Universitatea Lucian Blaga